

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
18-19 травня 2018 року

Харків-2018

технологій на заняттях із фізичного виховання студентів. Аналіз науково-педагогічної та навчально-методичної літератури дозволив виявити існуючі суперечності між: необхідністю інтенсифікації навчально-виховного процесу з фізичного виховання і недостатнім станом здоров'я студентів; необхідністю зміцнення і підтримання здоров'я студентів і недостатньою ефективністю навчально-виховного процесу з фізичного виховання у вищих педагогічних закладах освіти; необхідністю запровадження сучасних фітнес-технологій, формування рухового потенціалу студентів, покращення рівня фізичної підготовленості та недостатньою розробленістю організаційно-педагогічних підходів їх реалізації у вищих педагогічних закладах освіти.

Перед вищими педагогічними закладами освіти ставляться завдання оновлення і вдосконалення технологій навчання на основі створення і застосування фітнес-технологій, їх адаптації для освітніх систем із урахуванням проблеми гуманізації вищої педагогічної освіти. Значно посилюється процес інноватизації вищої освіти, зокрема фізкультурної, сучасні фітнес-технології сприяють покращенню ефективності навчання у вищих педагогічних закладах освіти.

Накопичений досвід інноваційної діяльності у теорії та практиці фізичного виховання зарубіжних країн становить серйозну базу для узагальнення отриманих результатів, розроблення сучасних фітнес-технологій. Кількість ефективних інноваційних систем, спрямованих на формування здоров'я та здорового способу життя студентів, їх застосування у системі фізичного виховання нечисленне і вимагає поглибленого наукового вивчення.

Література

1. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навч. посіб. – Х.: ОВС, 2004. – 176 с.
2. Иващенко Л.Я., Благий А.Л., Усачев Ю.А. Программирование занятий оздоровительным фитнесом. – К.: Наук. світ, 2008. – 198 с.
3. Круцевич Т., Марченко О. Формування фізичної культури студентів у системі вищої освіти // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 2. – С. 78–81.

Зеленський Б.Р.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Реалії сьогодення засвідчують неухильне зниження рівня здоров'я студентів, на яке негативно впливають не лише соціогенні та екологічні фактори, в й низька рухова активність, недостатнє усвідомлення пріоритетів здорового способу життя, зниження інтересу до фізичного виховання і спорту. Поліпшення фізичного стану студентів, а отже їхнього здоров'я, можливе за умови систематичних цілеспрямованих занять фізичними

вправами, які мають тренувальний режим і оздоровчий характер. Такими формами у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації є заняття з фізичного виховання згідно з навчальним планом (2 год. на тиждень), секційні заняття та самостійні заняття фізичними вправами в режимі дня.

Непересічне значення серед окреслених форм посідають навчальні заняття з фізичного виховання. У відповідності до державного освітнього стандарту вищої професійної освіти України фізичне виховання включено до переліку дисциплін гуманітарного освітнього циклу. Будучи за своєю суттю людинознавчою дисципліною, фізичне виховання покликане розвивати цілісну особистість, гармонізувати її духовні й фізичні сили, активізувати готовність повноцінно їх реалізовувати в здоровому й продуктивному способі життя [1].

Утім, як свідчать результати проведеного дослідження [1; 2; 3; 4], заняття з фізичного виховання у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації є ефективними лише тоді, коли участь у них викликана відповідними мотивами. Це ставить на порядок денний питання щодо пошуку раціональних підходів в організації фізичного виховання студентів із урахуванням їхньої мотивації. У такому разі мотиви навчання стають домінантними, а навчання – активним і свідомим.

З метою визначення мотивації студентів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації до занять фізичним вихованням було проведено анонімне анкетування. До участі в анкетуванні було залучено 90 респондентів: студентки 1-го (n=30), 2-го (n=30) та 3-го (n=30) курсів Коледжу Національного Фармацевтичного університету (м. Харків), які відвідують заняття з фізичного виховання у складі основної групи. Респондентам було запропоновано ранжувати мотиви, що спонукають до занять фізичним вихованням, за 10-бальною шкалою (1 – найбільш значущий, 10 – найменш значущий). Визначені мотиви умовно було об'єднано в чотири блоки: мотиви зміцнення здоров'я, соціальні мотиви, мотиви мати гарну статуру, емоційні мотиви (див. табл. 1.)

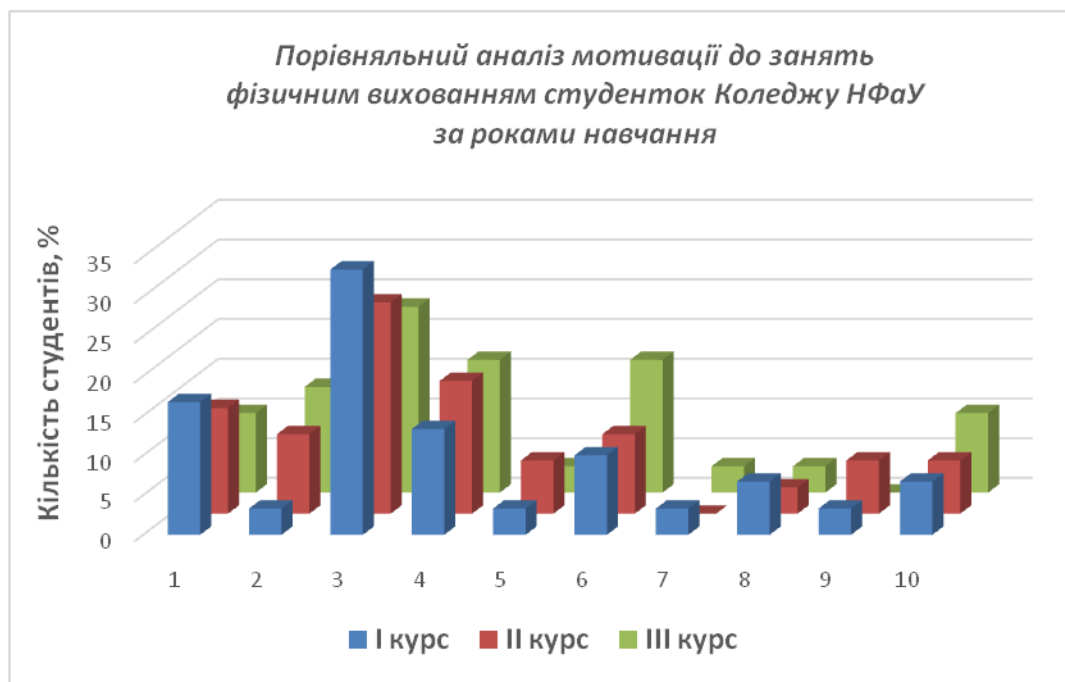
Таблиця 1

Домінантні мотиви, що спонукають студентів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації до занять фізичним вихованням

№	Вид мотиву	Ранг
1	Прагнення до виховання в собі таких важливих якостей особистості, як рішучість, упевненість, цілеспрямованість, відповідальність, дисциплінованість	
2	Отримання задоволення від занять фізичною культурою	
3	Удосконалення форм тіла	
4	Поліпшення стану здоров'я	
5	Спілкування з друзями	
6	Зниження зайвої ваги тіла	
7	Прагнення уникнути неприємностей з боку викладача і отримати залік	
8	Забезпечення активного відпочинку	
9	Приємне проведення часу	
10	Розвиток рухових здібностей, оволодіння руховими вміннями і навичками	

Отримані дані свідчать про те, що позицію лідерів у ранжуванні отримали такі мотиви, як «удосконалення форм тіла», «поліпшення стану здоров'я», «зниження зайвої ваги» та «прагнення до виховання в собі морально-вольових якостей». На перше місце студентки усіх трьох курсів поставили мотив «удосконалення форм тіла», що пояснюється статевими і віковими особливостями респондентів. Друге місце студентки 2-го і 3-го курсів віддали мотиву «поліпшення стану здоров'я», тоді як студентки 1-го курсу – «вихованню в собі морально-вольових якостей». Подальші мотиви занять фізичним вихованням мали певні розбіжності. Так, третє місце студентки 1-го курсу віддали мотиву «поліпшення здоров'я», 2-го – «вихованню в собі морально-вольових якостей», 3-го – «зниженню ваги тіла». Якщо четверте місце у студенток 1-го і 2-го курсів посів мотив «зниження ваги тіла», то у студенток 3-го курсу – «отримання задоволення від занять фізичною культурою». Найменш пріоритетними для студенток 1-го і 3-го курсів виявилися мотиви «приємне проведення часу» та «забезпечення активного відпочинку», для студентів 2-го курсу – «прагнення уникнути неприємностей з боку викладача і отримати залік» та «забезпечення активного відпочинку».

Дані анкетування свідчать про те, що змістоутворювальними мотивами занять фізичним вихованням для студенток Коледжу НФаУ є «мотиви краси і грації» та «зміцнення здоров'я». Студентки старших курсів віддають перевагу «мотивам зміцнення здоров'я» та «емоційним мотивам», студентки 1-го і 2-го курсів – соціальним мотивам. Отримані дані мають бути враховані під час укладання робочої програми з фізичного виховання для студентів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації, зокрема жіночої статі.



Отже, вивчення мотивації студентів до занять фізичним вихованням у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації сприятиме визначенню параметрів зовнішнього педагогічного впливу на процес формування в

студентської молоді стійкого інтересу до таких занять й усвідомлення їх необхідності для зміцнення здоров'я й підтримання гарного самопочуття.

Література

1. Бальсевич В.К., Лубишева Л.І. Фізична культура: молодь і сучасність // Теорія і практика фізичної культури. - 2005. - №5. - С. 5-12.
2. Безверхня Г. Фактори, що впливають на формування мотивації рухової активності школярів // Спортивний вісник Придніпров'я. - 2008. - № 3/4. - С. 99-102.
3. Гуржій О. Порівняльний аналіз мотивації до занять фізичним вихованням юнаків і дівчат I курсу СНУ імені В. Даля // Молода спортивна наука України. - 2015. - № 2. - С. 58-62.
4. Дзензелюк Д. Роль мотивації студентів до занять фізичними вправами на заняттях фізичного виховання у вищих навчальних закладах // Спортивна наука України. - 2013. - № 57. - С. 50-55.
5. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. - СПб.: Питер, 2011. - 512 с.

Каденко І.В., Дехтярьова О.О., Наседкіна В.К.
Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ СКОЛІОЗУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сколіоз, як захворювання, що виникає в дитячому і підлітковому віці, відомий з глибокої давнини. Для хворих на сколіоз характерна не тільки підвищена захворюваність, але і зниження трудової активності аж до важкої інвалідизації. Зараз частота захворювання на сколіоз серед дитячого населення має тенденцію до збільшення, а найбільш частою причиною смерті хворих тяжкого ступеня є легенево-серцева недостатність. Цій проблемі за останні 2-3 десятиліття присвячено чимало наукових робіт. Інтерес до вивчення функції дихання і серцево-судинної системи не слабшає, а поява нової діагностичної апаратури з більш високою здатністю дозволяє більш детально і якісно фіксувати порушення цих систем.

Серед сукупності ортопедичної патології у дітей та підлітків на першому місці знаходяться захворювання хребта. Найбільш частим з них є сколіоз. Важкі форми сколіозу призводять до вираженого косметичного дефекту і порушення функції внутрішніх органів. Питання про частоту сколіозу широко розглядали такі вчені як: А. Миколаєва, В. Черноземів, Р. Клепікова, Т. Садова, А. Казьмін, І. Мовшович, Е. Абальмасова, І. Кона, В. Фіщенко, В. Садофьева, Е. Казюк, С. Михайлов, В. Біленький, В. Ішал та інші, однак наведені в ній дані характеризуються великим розкидом.

Сколіоз – важке прогресуюче захворювання хребта, що супроводжується ураженням внутрішніх органів і нервової системи. Хвороба викликає грубе викривлення хребетного стовпа, що в свою чергу, спотворює тулуб хворого, порушує роботу серця і легенів, призводить до інвалідизації і навіть ранньої смерті пацієнтів. Сколіотична хвороба є одним з найбільш частих ортопедичних захворювань дитячого і підліткового віку. А. Казьмін відзначає, що данні літератури про поширеність сколіозу дуже суперечливі: у